

Lausunto

pvm 3.11.2022
Dnro 339/08.00.00/2022

Hyrnsalmen kunta
Kunnanhallitus
Laskutie 1
89400 Hyrnsalmi
kunta@hyrnsalmi.fi

Viite: Lausuntopyyntö 5.10.2022

Lausunto Hyrnsalmen tuulivoimayleiskaavaluonnoksesta

Hyrnsalmen kunta pyytää Kainuun liitolta lausuntoa tuulivoimayleiskaavaluonnoksesta.

Hyrnsalmen kunnanhallitus on päättänyt 26.1.2021 (§ 14) käynnistää oikeusvaikutuksettoman strategisen tuulivoimayleiskaavan laatimisen koko kunnan alueelle. Tuulivoimayleiskaavalla ohjataan Hyrnsalmen kunnan tuulivoimaloiden rakentamisen suunnittelua ja tuulivoimala-alueiden sijoittumista. Kaavatyötä rahoittaa osaksi myös Ympäristöministeriö.

Tuulivoimayleiskaava ei ole Maankäyttö- ja rakennuslain 77a §:n mukainen yleiskaava, jota voi käyttää suoraan rakennuslupien perusteena. Rakentamista ohjaavat tarkemmat yleiskaavat laaditaan aluekohtaisesti, ottaen huomioon Hyrnsalmen tuulivoimayleiskaava ja Kainuun tuulivoimamaakuntakaava. Strateginen tuulivoimayleiskaava toimii kuntastrategian ja muiden keskeisten strategioiden rinnalla maankäytön kokonaiskuvaa hahmottavana, suunnittelun välineenä.

Tuulivoimayleiskaavaluonnoksessa on esitetty tuulivoimaloiden alueita TV (Kivivaara-Peuravaara, Lumivaara, Löytövaara, Kytölehto, Illevaara) ja potentiaalisia tuulivoimatuotannon alueita (Teerensuo, Paljakka, Karankavaara, Iso-Kukkuri, Iso Rapavaara, Kinnusenlehto-Kotasuo, Haavikonsuo, Matalanjärvi ja Särkkävaara-Palovaara).

Tuulivoimayleiskaavaluonnos

Kainuun liitto pitää hyvänä ja tarpeellisena asiana strategisen tuulivoimayleiskaavan laatimista Hyrnsalmen kunnan alueelle tilanteessa, jossa Hyrnsalmen kuntaan kohdistuu kiinnostusta tuulivoimarakentamisen toteuttamiseen. Valmisteilla oleva tuulivoimayleiskaava antaa monipuolista tietoa kunnan asukkaille, loma-asukkaille ja sidosryhmille tuulivoimatuotannosta ja sen erilaisista vaikutuksista sekä toimii kunnan ylimpien päättävien toimielinten päätöksenteon tärkeänä tukena. Yleiskaavaluonnos on valmisteltu kattavasti

Osoite:
Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:
etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:
Kainuun liitto
003724969924
PL 5016
02066 DOCUSCAN

Y-tunnus:
2496992-4

huomioiden mm. nykytilan kuvauksen, skenaariotarkastelun, vaikutusten arvioinnin ja osallistamisen.

Kainuussa on voimassa viisi maakuntakaavaa, joiden oikeusvaikutuksista muuhun suunnitteluun ja viranomaistoimintaan säädetään maankäyttö- ja rakennuslaissa (32 §). Kainuun voimassa olevan tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen on käynnistynyt 17.6.2019 Kainuun maakuntavaltuuston päätöksellä. Hyrynsalmen tuulivoimayleiskaavan laatiminen ajoittuu samaan aikaan Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamisen kanssa. Tuulivoimayleiskaavan valmistelussa voidaan tarpeellisin osin hyödyntää maakuntakaavan valmisteluaineistoa.

Yleiskaavaluonnoksen tuulivoimaloiden alueista Kivivaara-Peuravaara ja Lumivaara on osoitettu voimassa olevassa Kainuun tuulivoimamaakuntakaavassa seudullisesti merkittävänä tuulivoimaloiden alueina. Kivivaara-Peuravaaran alue on pääosin rakennettu ja tuotannossa oleva tuulivoima-alue. Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistamista koskeva vaihemaakuntakaavaluonnos oli julkisesti nähtävillä 22.12.2021–31.1.2022. Maakuntakaavaluonnoksessa on osoitettu Kytölehdon ja Löytövaaran alueet seudullisesti merkittävänä tuulivoima-alueina ja esitetty Iso-Tuomivaaran tuulivoimaloiden alue kumottavaksi Hyrynsalmen kunnan alueella. Voimassa olevan tuulivoimamaakuntakaavan yleinen koko maakuntakaava-alueetta koskeva suunnittelumääräys mahdollistaa tuulivoiman rakentamisen myös maakuntakaavassa osoitettujen alueiden ulkopuolelle, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista:

”Maakuntakaavassa osoitettujen tuulivoimaloiden alueiden ulkopuolelle voidaan toteuttaa tuulivoimarakentamista, mikäli se ei ole merkitykseltään seudullista.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa tuulivoimalat tulee sijoittaa luonnonsuojelualueiden, Natura 2000 -verkoston alueiden, vedenhankinnan kannalta tärkeiden pohjavesialueiden, harjajensuojeluohjelman alueiden, maakuntakaavan virkistysalueiden sekä valtakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja rakennettujen kulttuuriympäristöjen ulkopuolelle.

Tuulivoimarakentamista suunniteltaessa on otettava huomioon ko. tuulivoimahankkeen sekä erituulivoimahankkeiden yhteisvaikutukset erityisesti asutukseen, maisemaan, linnustoon, luonnonmonimuotoisuuteen ja kulttuuriperintöön sekä pyrittävä ehkäisemään haitallisia vaikutuksia.

Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee varmistaa, ettei tuulivoimarakentamisesta aiheudu asutukselle merkittäviä melu- tai välkevaikutuksia.

Tuulivoimarakentamisen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee ottaa huomioon puolustusvoimien lakisääteisen aluevalvontatehtävän,

lentoliikenteen, liikenneväylien sekä arkeologisen kulttuuriperinnön ja luonnonsuojelulailla suojeltujen kohteiden edellyttämät rajoitteet tuulivoimarakentamiselle ja pyytää lausunnot asianomaisilta viranomaisilta.”

Kainuussa voimajohtoverkon (kantaverkko) keskeinen liityntäpiste sijaitsee Hyrynsalmen ja Ristijärven rajalla Seitenoikealla. Tuulivoimarakentamiselle edulliset alueet sijaitsevat usein lähellä kantaverkon liityntäpistettä, edellyttäen, että se on mm. asutuksen, luonnonarvojen ja ympäristövaikutusten vuoksi mahdollista. Sijoittamalla tuulivoimarakentaminen edellä mainituille edullisille alueille vältytään useiden uusien ja pitkien sähkönsiirtolinjojen avaamiselta ja näistä aiheutuvista maisema- ja metsäkatovaikutuksista.

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaan tuulivoimalat sijoitetaan ensisijaisesti keskitetysti usean voimalan yksiköihin. Pienet eri puolille kunnan aluetta sijoittuvat tuulivoimaloiden alueet voivat aiheuttaa kokonaisuutena laajempia haitallisia melu-, maisema- ym. vaikutuksia ja voivat olla myös epäedullisia toteuttaa sähkönsiirron kustannusten vuoksi. Keskittämällä tuulivoimarakentaminen voimalamäärältään suurempiin aluekokonaisuuksiin (n. yli 10 voimalaa) voidaan saada tasapainoinen kokonaisratkaisu, joka ottaa huomioon mm. asutuksen, luontoarvot, Kainuu-ohjelman ja Hyrynsalmen kunnan tavoitteet sekä ilmastonmuutoksen ja energiantuotannon muutos- ja kehittämistarpeet.

Tuulivoimatuotannon suunnittelun yhteydessä on tarpeellista kiinnittää huomiota tuulivoimatuotannon mm. asutukseen kohdistuviin vaikutuksiin ja varautua niiden seurantaan tuulivoimaloiden käyttöönoton jälkeen luotettavalla ja pitkäaikaisella seurantamenettelyllä.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa tuulivoimayleiskaavaaluonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
suunnittelija

Ristijärven kunta
Kunnanhallitus
yhteispalvelu@ristijarvi.fi
Aholantie 25
88400 Ristijärvi

Viite: Lausuntopyyntö 27.9.2022

LAUSUNTO ISO TUOMANJÄRVEN RANTA-ASEMAKAVALUONNOKSESTA

Ristijärven kunta pyytää Kainuun liitolta lausuntoa Iso Tuomaanjärven ranta-
asemakaavaluonnoksesta. Suunnittelualue sijaitsee Ristijärven kunnan itäosassa.
Kaavoitus on käynnistynyt maanomistajien aloitteesta ja tarkoituksena on selvittää
kiinteistöjen rakennusmahdollisuudet ja sijoittaa rakentaminen suunnitelmallisesti.
Kunnalla ei ole suunnitelmissa aloittaa yleiskaavoitusta tai muuta suunnittelua
alueella.

Ranta-asemakaavaluonnos

Ranta-asemakaavaluonnoksessa on tunnistettu kaava-alueita koskevat
suunnitelmat, päätökset ja selvitykset. Maakuntakaavoituksen osalta Kainuun liitto
pyytää täydentämään ranta-asemakaavaluonnoksen kaavaselostukseen, että
voimassa olevien maakuntakaavojen lisäksi Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan
tarkistaminen on käynnissä ja sitä koskeva kaavaluonnos oli nähtävillä
22.12.2021–31.1.2022.

Ranta-asemakaavaluonnoksen kaavaselostuksessa on tarpeen tarkentaa, että
esitetyt koko maakuntakaava-alueita koskevat yleismääräykset ovat Kainuun
voimassa olevasta vaihemaakuntakaavasta 2030. Suunnittelualueita koskevat
myös muut voimassa olevat koko maakuntakaava alueita koskevat
suunnittelumääräykset (esim. liikenneturvallisuus). Lisäksi on hyvä huomioida, että
ranta-asemakaavaluonnoksessa mainittu vähittäiskaupan suuryksiköitä koskeva
yleinen suunnittelumääräys on esitetty puutteellisesti.

Kainuun liitolla ei ole muuta lausuttavaa ranta-asemakaavan luonnoksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Sanna Nikola-Määttä
suunnittelija

Maakunnan liittojen yhteinen lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden siirrosta kunnille

Viite: HE 207/2022 vp Hallituksen esitys eduskunnalle julkisten työvoima- ja yrityspalveluiden uudelleen järjestämistä koskevaksi lainsäädännöksi

TE-palveluiden siirto kunnille on myönteinen uudistus, mutta siitä aiheutuvat kustannukset on korvattava kunnille täysimääräisesti

Lähtökohtaisesti julkisten työvoimapalvelujen järjestämisvastuun siirtäminen työ- ja elinkeinotoimistoilta kunnille on myönteinen uudistus. Esityksen mukaan nykyiset työ- ja elinkeinotoimistot lakkautettaisiin. Esitetty malli järjestämisvastuusta kaventaa kuitenkin kuntien toimintamahdollisuuksia tarpeettoman paljon.

Kunta voisi järjestää työvoimapalvelut itsenäisesti, jos kunnan työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Muutoin kuntien tulisi muodostaa palveluiden järjestämiseksi työllisyysalue, jonka työvoiman määrä on vähintään 20 000 henkilöä. Alueen tulisi olla maantieteellisesti yhtenäinen ja työmarkkinoiden kannalta toimiva. Perustelujen mukaan vuonna 2019 vähintään 20 000 henkilön työvoimapohja oli kaikkiaan 26 Manner-Suomen kunnassa. Itsenäinen järjestämisvastuu olisi näillä määrittelyillä 21 suurimmalla kaupungilla, Kokkolan kaupungilla sekä viidellä Uudenmaan kehyskunnalla. Työssäkäyntialueen yhtenäisyyden vaatimuksen vuoksi ehdotettu laki edellyttää käytännössä keskuskaupungin ja sitä ympäröivien kuntien muodostamaa yhteistoiminta-alueita.

20 000 hengen työvoimapohja tarkoittaa käytännössä yli 40 000 asukkaan väestöpohjaa. Yhdistettynä yhtenäisen työssäkäyntialueen vaatimukseen ehdotettu lainsäädäntö edellyttää vielä huomattavasti suurempaa työvoima- ja väestöpohjaa. *Esityksen mukaan työllisyyden hoidon tehtävät ollaan tosiasiallisesti siirtämässä suurelta osin kuntien sijasta yhteistoiminta-alueille, joka ei vastaa uudistukselle kuntakentässä asetettuja tavoitteita.*

Subsidiaariperiaatteen mukaan julkiset päätökset tulisi aina tehdä mahdollisimman lähellä ihmistä. *Järjestämisvastuun ja palvelujen rahoituksen tulisi olla samoissa käsissä eli kunnilla, koska silloin kunnilla olisi aidosti mahdollisuus toteuttaa elinvoimatehtävänsä laajasti hyödyntäen myös maankäytön, koulutuksen ja elinkeinopolitiikan työkaluja.* Järjestämisvastuun ja rahoitusvastuun erottamisella toisistaan, pyrkimyksillä mahdollisimman suuriin alueisiin ja ylisääntelyllä ei päästä hyödyntämään uuteen mallin oleellisesti liitettyjä kuntaekosysteemin etuja parhaalla mahdollisella tavalla.

Yhteistoimintavelvoite ja ministeriön toimivalta

Työvoimapalvelut tulisi käytännössä järjestää lähes koko maassa yhteistoiminnassa. Yhteistoimintavelvoite rajoittaa kunnallista itsehallintoa rajoittamalla kuntalaisten suoraan valitseman toimielimen päätösvaltaa. Yhteistoiminnasta on perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan lähtökohtaisesti mahdollista säätää tavallisessa lainsäätämisyksessä. Yhteistoiminnan kohteena olevalta tehtävältä on kuitenkin

edellytetty ylikunnallista luonnetta. Yhdelle kunnalle ei saa myöskään muodostua yksipuolista määräysvaltaa mahdollistavaa asemaa ja hallinnon järjestelyn on oltava tarkoituksenmukaista. Esimerkiksi tehtävän perusoikeusliitännä ei yksin tee siitä luonteeltaan ylikunnallista. Olennaista on arvioida, onko yhteistoimintavelvoite tarpeen toiminnan toteuttamiseksi.

Arvioitaessa työllisyyspalvelujen merkitystä ja osuutta kunnan toiminnassa on huomioitava, että sosiaali- ja terveydenhuollon tehtävät siirtyvät hyvinvointialueiden järjestämisvastuulle 2023 vuoden alusta. Työllisyyspalvelujen suhteellinen painoarvo kunnan kokonaisuudesta on tuntuva, joten kyse ei ole vähäisestä tehtäväkokonaisuudesta.

Ehdotetun työvoimapalveluiden järjestämislain mukaan työ- ja elinkeinoministeriö voi käynnistää neuvottelumenettelyn sellaisen työvoimaviranomaisen kanssa, jonka kyky järjestää työvoimapalveluja on kahden peräkkäisen vuoden aikana merkittävästi heikentynyt verrattuna muihin vastaaviin työvoimaviranomaisiin. Mikäli tilanne ei korjaantuisi, laatisivat ministeriöt arvion siitä, onko työvoimaviranomaisena toimivan kunnan tai kuntayhtymän kyky järjestää työvoimapalveluja merkittävästi vaarantunut. Arvio perustuisi kunnan tai kuntayhtymän palvelujen järjestämistä ja saatavuutta sekä taloutta koskevaan kokonaisarviointiin, jossa voidaan huomioida pitkäaikaistyöttömien aktivointiaste tai muu vastaava työllistämistä edistävä toiminta, yli 12 kuukauden työttömyyden lisääntyminen verrattuna vastaaviin työvoimaviranomaisiin, palveluprosessin toteutumiseen tai jos kyky järjestää työvoimapalveluja on muusta syystä merkittävästi vaarantunut.

Työ- ja elinkeinoministeriön valvontarooli olisi poikkeuksellinen. Ministeriö voisi käynnistää alueiden yhdistämiseen tai muuttamiseen johtavan neuvottelumenettelyn, mikäli kunnan tai työllisyysalueen kyky järjestää palvelut olisi kahden viimeisen vuoden aikana merkittävästi heikentynyt verrattuna muihin vastaaviin kuntiin tai työllisyysalueisiin. Päätöksen muutoksesta tekisi valtioneuvosto. Lähinnä vastaava arviointimenettely kunnissa on kuntalain 118 §:n mukainen erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettely. Ehdotus on kyseenalainen kunnallisen itsehallinnon kannalta. Ehdotus perustuu pitkälle menevään ja osin päällekkäiseen kuntien hallinnon ja toiminnan sääntelyyn.

Siirtyvien tehtävien rahoitus

Työllisyyden ja elinkeinoelämän edistämisestä on uudistuksen myötä tulossa merkittävä osa uuden kunnan tehtäviä. TE-kokonaisuus vastaisi noin 10 prosenttia uuden kunnan käyttökuluista, kun mukaan lasketaan sekä valtiolta siirtyvät vastuut, että kuntien nykyiset panostukset sekä vastuu työttömyysturvasta.

Maakunnan liitot pitävät tärkeänä, että valtio sitoutuu korvaamaan siirtyvistä tehtävistä aiheutuvat kustannukset kunnille täysimääräisenä. Rahoitusmallia on korjattu oikeaan suuntaan annetun lausuntopalautteen perusteella.

Siirtyvät vastuut muodostuvat

1. Siirtyvistä palveluista, joihin lasketaan TE- ja ELY-keskusten siirtyvä henkilöstö, Keha-keskuksen siirtyvät toiminnot, palkkatuki, starttiraha sekä hankitut ostopalvelut kuten työvoimakoulutus ja valmennukset. Siirtyvien palveluiden kustannukset on arvioitu olevan vähintään 700 miljoonaa euroa. Uusi pohjoismainen työvoimapalvelumalli (Poma) kasvattaa kuluja entisestään.
2. Työttömyysturvan etuusmenoista, joissa kuntien etuusvastuumaksuvastuun rahoitusosuuden arvioidaan kasvavan lähes kaksinkertaiseksi nykyiseen verrattuna (vajaasta 400 miljonnan eurosta yli 700 miljoonaan euroon). Etuuskulut tosin vaihtelevat voimakkaasti suhdannetilanteen mukaan ja siihen kunnilla ei aidosti ole vaikutusmahdollisuuksia.

Sekä siirtyvien palveluiden, että kasvaneiden etuusvastuiden lisäkulut korvattaisiin kunnille

valtionosuuksina. Siirtyvien palveluiden rahoitus muodostuisi valtionosuuskriteerien mukaan vuosittain, mutta etuuskulujen kompensatio perustuisi poikkileikkaustilanteeseen. Etuuskulujen kompensation (valtionosuuden) lukitseminen poikkileikkaustilanteeseen loisi kunnille vahvan taloudellisen kannusteen lyhentää työttömyysjaksojen kestoja.

Rahoituksen taso

Kunnille siirtyvien palveluiden kokonaiskustannus on arvioitu olevan noin 700 miljoonaa. Hallituksen esityksessä siirtyvien tehtävien kustannustaso laskettaisiin valtion **vuoden 2024 talousarvion** perusteella. Muutos on selkeä parannus lausuntokierrosta edeltävään versioon nähden, jossa siirtyvien tehtävien kustannustaso laskettiin vuoden 2019 tilinpäätöstietojen perusteella. Talousarvion ja toteutuman välillä on TE-hallinnossa ollut useampana vuotena valtion tilinpäätöksen perusteella epäsuhtaa.

Riskinä uudistuksessa on kuitenkin se, että em. parannuksesta huolimatta tehtäviä tullaan siirtämään merkittävästi aliresursoituna kunnille. Työllisyyden kuntakokeiluista saatujen kokemusten mukaan uusi asiakaspalvelumalli (pohjoismainen työvoimapalvelumalli, Poma) on aliresursoitu suhteessa asiakastyön lisäsääntelyn aiheuttamiin resurssitarpeisiin.

Lakiuudistuksen kustannusarvioissa tulee huomioida siirtyvän henkilöstön henkilöstökulujen lisäksi muut palvelun tuottamisen edellyttämät kuluerät. Henkilöstökulujen lisäksi kuluja syntyy esimerkiksi myös tiloista, laitteista sekä hallinnon tukipalveluista kuten palkanlaskennasta ja henkilöstöhallinnosta. Rahoituslaskelmissa pitääkin huomioida *siirtyvän toiminnan kokonaiskustannukset täysimääräisesti* eikä vain henkilöstökulut.

Toteutuessaan uudistus tulee aiheuttamaan kunnille merkittäviä ICT-muutoskustannuksia, joita syntyy esimerkiksi asiakastietojärjestelmien osalta. Muutoskulujen suuruuden arviointi on tällä hetkellä vaikeaa, koska järjestäjien määrä ei ole vielä selvillä. Hallituksen esityksen vaikutusarvioita voidaan kuitenkin pitää oikean suuntaisena, sen mukaan kunnille aiheutuu kertaluonteisesti noin 15–25 miljoonan euron muutoskustannukset. Tämän lisäksi jatkuvien ICT kulujen arvioidaan kasvavan 5–10 miljoonaa euroa. Eduskunnan tulee varmistaa, että muutoskulut korvataan kunnille täysimääräisesti.

Kuntakohtaiset rahoituslaskelmat

TE-palveluiden rahoitus jaettaisiin esityksen mukaan kuntien välillä osana valtionosuutta siten, että valtionosuusjärjestelmään esitellään kaksi uutta valtionosuuskriteeriä:

- 1) työttömien määrä (laaja työttömyys) sekä
- 2) työikäisen väestön määrä.

Kriteerien painotusta muutettiin lausuntokierroksen jälkeen siten, että varsinainen palveluiden rahoitus jaettaisiin puoliksi näiden kahden kriteerien kesken. Työttömien kotokoulutusten kustannukset tultaisiin jakamaan vieraskielisyyden perusteella. Valtionosuusjärjestelmään esitettyjä kriteereitä ja niiden painoarvoja voidaan pitää perusteltuina.

Työttömyysturvaetuuksien maksuvastuun kompensatio (valtionosuus) esitetään laskettavaksi poikkileikkaustilanteessa viimeisimmän käytettävissä olevan, uudistusta edeltävän, vuoden tiedoilla. Kuntakohtaisissa tiedoissa saattaa kuitenkin olla merkittävää vuosivaihtelua. Kompensatian laskenta tulisi harkita tehtäväksi *useamman vuoden keskiarvosta*. TE-palvelukokonaisuuden valtionosuuskriteerien ja kompensatioiden toimivuutta onkin syytä arvioida jälkikäteen osana tulevia valtionosuusuudistuksia.

Uudistuksen rahoituslaskelmissa on myös esitetty kuntakohtaisia kustannuslaskelmia nykytilanteesta. Esitetty nykytilan kustannusarvio perustuu laskennallisuuteen, koska nämä tehtävät eivät ole vielä kunnilla.

Todelliset kuntakohtaiset kustannukset tulevat määräytymään lopulta sen mukaan, miten maksuvastuiden jakautumisesta työllisyysalueilla sovitaan.

9.11.2022

Dnro 175/08.00.00/2022

Sotkamon kunta
Kaavoitus- ja mittaustoimisto
kirjaamo@sotkamo.fi
Markkinatie 1
88600 SOTKAMO

Viite: Lausuntopyyntönnö 24.9.2022

LAUSUNTO PERKIÖN RANTA-ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KAAVAEHDOTUKSESTA

Sotkamon kunta on pyytänyt mm. Kainuun liitolta lausuntoa Perkiön ranta-asemakaavamuutoksen ehdotuksesta. Kainuun liitto on antanut Perkiön ranta-asemakaavamuutoksen luonnoksesta lausunnon 31.5.2022.

Alue sijaitsee Iso-Sapsojärven etelärannalla Sotkamon keskustaajaman ja Vuokatin matkailukeskuksen läheisyydessä. Muutos koskee Perkiön ranta-asemakaavan kortteleita 1-12 sekä niihin liittyviä virkistys-, erityis- ja liikennealueita. Kaavamuutoksen tavoitteena on päivittää kortteleiden käyttötarkoitus sekä tarkistaa alueiden rajoja ja rakennusoikeuksia. Kaava-alueen pinta-ala on noin 23 hehtaaria.

Ranta-asemakaavaehdotus

Kainuussa on voimassa viisi maakuntakaavaa: Kainuun maakuntakaava 2020, Kainuun 1. vaihemaakuntakaava, Kainuun kaupan vaihemaakuntakaava, Kainuun tuulivoimamaakuntakaava ja Kainuun vaihemaakuntakaava 2030. Kainuun viimeisin voimassa oleva vaihemaakuntakaava 2030 on hyväksytty maakuntavaltuustossa 16.12.2019 ja se on saanut lainvoiman. Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on tehty muutoksia koko maakuntakaava-alueella koskevien yleisten suunnittelumääräysten osalta. Ranta-asemakaavaehdotuksen kaavaselostuksen sivulla 12 olevista yleismääräyksistä on kumottu liito-oravan esiintymispaikkoja koskeva yleinen

suojelumääräys. Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 on tarkistettu rantojen käyttöä koskevaa yleistä suunnittelumääräystä seuraavasti:

Ranta-alueita tulee kehittää viihtyisinä asumisen ja virkistykseen alueina huomioon ottaen vapaa-ajan, osa-aika- tai pysyvän asumisen tarpeet. Alueiden suunnittelussa tulee kiinnittää huomiota sähköisten palvelujen saatavuuteen, olemassa olevaan infrastruktuuriin sekä ympärivuotisen käytön edellytyksiin. Yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa tulee ottaa huomioon yleisen virkistyskäytön tarpeet ja vesille pääsyn mahdollisuudet, luonnon- ja maisemarvot sekä vesi- ja energihuollon järjestäminen.

Lisäksi on annettu uusina seuraavat yleiset maakuntakaava-alueen suunnittelumääräykset, jotka koskevat myös ranta-asemakaava-aluetta:

- Muinaisjäännöksiä ja muuta arkeologista kulttuuriperintöä koskeva yleinen suunnittelumääräys
- Maa-ainesten ottoa koskeva yleinen suunnittelumääräys
- Vähittäiskaupan suuryksiköitä koskeva yleinen suunnittelumääräys

Tarkennuksena kaavaselostuksen sivulle 19 Kainuun liitto toteaa, että alueella on voimassa myös maa- ja metsätalousvaltaisten alueiden aluevarausmerkintä M (Kainuun maakuntakaava 2020).

Kainuun liitto pyytää täydentämään kaavaselostukseen, että voimassa olevien maakuntakaavojen lisäksi Kainuun tuulivoimamaakuntakaavan tarkistaminen on käynnissä ja sitä koskeva kaavaluonnos oli nähtävillä 22.12.2021–31.1.2022.

Muilta osin Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaavaehdotuksesta.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Teppo Törmä
suunnittelija

16.11.2022 Dnro 387/08.00.00/2022

Suomussalmen kunta
Tekninen lautakunta
kunta@suomussalmi.fi
PL 40
89601 SUOMUSSALMI

Viite: lausuntopyyntöne 3.11.2022

LAUSUNTO ÄMMÄNSAAREN KURIMON TEOLLISUUSALUEEN ASEMAKAAVAN MUUTOKSEN KAAVALUONNOKSESTA

Suomussalmen kunta on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Ämmänsaaren Kurimon teollisuusalueen lämpökeskuksen aluetta koskevan asemakaavan muutoksen kaavaluonnoksesta.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa lisäalueen vuokraaminen kaukolämpölaitoksen toiminnoille. Tarkoituksena on muuttaa liimalevytehtaan eteläpuolella sijaitseva rakentamaton teollisuusrakennusten tontti (TT-1) kaukolämpölaitoksen toimintoja palvelevaksi yhdyskuntateknistä huoltoa palvelevien rakennusten ja laitosten tontiksi (ET). Lisäaluetta on tarkoitus käyttää muun muassa laitoksen polttoaineena käytettävän puutavaran ja hakkeen varastointiin.

Kaavaluonnos

Täsmennyksenä asemakaavan muutoksen osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan sekä kaavaselostukseen todetaan, että voimassa olevassa maakuntakaavoituksessa on osoitettu asemakaavan muutosalueen ulkopuolelle energihuollon alue (sähköasema, en-kohdemerkintä) ja sille johtava 110 kV:n voimajohto. Maakuntakaavassa osoitetulla elinkeinoelämän kannalta erityisen merkittävällä seututiellä (st-e) tarkoitetaan seututietä 892 välillä Suomussalmi-Kytömäki. Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 maakuntakaava-alueelle annettu muinaisjäännöksiä ja muuta arkeologista kulttuuriperintöä koskeva yleinen suunnittelumääräys olisi hyvä todeta kaavaselostuksessa.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa asemakaavan muutoksen kaavaluonnokseen.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Kainuun liitto
PL 9823
00026 BASWARE

Y-tunnus:

2496992-4

16.11.2022 Dnro 373/08.00.00/2022

Suomussalmen kunta
Tekninen lautakunta
kunta@suomussalmi.fi
PL 40
89601 SUOMUSSALMI

Viite: lausuntopyyntönnö 3.11.2022

LAUSUNTO ÄMMÄNSAAREN ASEMAKAAVAN TERVEYSKESKUKSEN ALUETTA KOSKEVAN MUUTOKSEN KAAVALUONNOKSESTA

Suomussalmen kunta on pyytänyt Kainuun liiton lausuntoa Ämmänsaaren asemakaavan terveyskeskuksen aluetta koskevan asemakaavan muutoksen kaavaluonnoksesta.

Asemakaavamuutoksen tavoitteena on mahdollistaa uuden terveysaseman rakentaminen. Suomussalmen kunta on käynnistänyt uuden terveysaseman hankesuunnittelun keväällä 2022. Terveysaseman suunnittelua edistetään rinnan asemakaavamuutoksen kanssa.

Tarkoituksena on rakentaa uusi terveysasema omalle tontilleen olemassa olevan terveyskeskuksen eteläpuolelle. Terveyskeskuksen toimintojen siirryttyä uuteen rakennukseen nykyinen terveyskeskus on tarkoitus purkaa pois, vuonna 2010 valmistunutta siipirakennusta lukuun ottamatta. Terveyskeskuksen tontille purettavien rakennusten paikalle on tarkoitus rakentaa esteetöntä asumista ikäihmisille palvelujen läheisyyteen.

Kaavaluonnos

Täydennyksenä asemakaavan muutoksen kaavaselostukseen esitetään lisättäväksi Kainuun vaihemaakuntakaavassa 2030 maakuntakaava-alueelle annettu muinaisjäännöksiä ja muuta arkeologista kulttuuriperintöä koskeva yleinen suunnittelu määräys.

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa kaavaluonnokseen.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

16.11.2022

Dnro 378/08.00.01/2022

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi
PL 66
00521 HELSINKI

Viite: Lausuntopyyntöne 4.11.2022, KaivNro 7072

LAUSUNTO NIEMELÄN KAIVOSPIIRIN LAUKKAUTTAMISESTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Paltamossa sijaitsevan Niemelän kaivospiirin (KaivNro 7072) lakkauttamisesta.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on 22.11.2021 antamallaan päätöksellä (21/0176/1, Dnro 01572/19/7203) kumonnut Tukesin 9.9.2019 antaman Niemelän kaivospiiriä koskevan päätöksen (KaivNro 7072, KL2015:0002 Päätös kaivosluvan raukeamisen lykkäämisestä ja kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta). Kaivosyhtiö on jättänyt asiasta valituslupahakemuksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO), joka kuitenkin on hylännyt valituslupahakemuksen eikä siten ole antanut ratkaisua valitukseen (KHO:n päätös 27.7.2022, H2288/2022, Dnro 24025/03.04.04.04.33/2021).

Kaivospiirin lakkauttaminen

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa Niemelän kaivospiirin lakkauttamiseen.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija

Osoite:

Kainuun liitto,
Kauppakatu 1
87100 Kajaani

Sähköposti:

etunimi.sukunimi@kainuunliitto.fi
Kirjaamo 040 722 0900
www.kainuunliitto.fi

Laskutus:

Verkkolaskuosoite
003724969924
Verkkolaskuoperaattori
Basware Oyj
Välittäjän tunnus BAWCFI22

Y-tunnus:

2496992-4

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi
PL 66
00521 HELSINKI

Viite: Lausuntopyyntöne 4.11.2022, KaivNro 5490

LAUSUNTO TYYNELÄN KAIVOSPIIRIN LAUKKAUTTAMISESTA

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on pyytänyt kaivoslain (621/2011) 37 §:n nojalla Kainuun liiton lausuntoa Kajaanissa sijaitsevan Tyynelän kaivospiirin (KaivNro 5490) lakkauttamisesta.

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus on 22.11.2021 antamallaan päätöksellä (21/0175/1, Dnro 01581/19/7203) kumonnut Tukesin 9.9.2019 antaman Tyynelän kaivospiiriä koskevan päätöksen (KaivNro 5490, Päätös kaivosluvan raukeamisen lykkäämisestä ja kaivosluvassa annettavien yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisten määräysten tarkistamisesta). Kaivosyhtiö on jättänyt asiasta valituslupahakemuksen korkeimpaan hallinto-oikeuteen (KHO), joka kuitenkin on hylännyt valituslupahakemuksen eikä siten ole antanut ratkaisua valitukseen (KHO:n päätös 26.7.2022, H2293/2022, Dnro 23985/03.04.04.33/2021).

Kaivospiirin lakkauttaminen

Kainuun liitolla ei ole huomautettavaa Tyynelän kaivospiirin lakkauttamiseen.

Kainuun liitto

Sanna Schroderus
suunnittelujohtaja

Martti Juntunen
maankäyttöasiantuntija